

БИЗНЕС-РЕЖА

«Қорақалпоғистон Республикаси

худудида юқори технологияли шишасозлик

кластерини ташкил этиш»

САРМОЯДОРЛАРГА МУРОЖААТ

Хурматли сармоядорлар!

Ўзбекистон Республикасида қурилиш, транспорт, энергетика ва мебел саноатининг жадал ривожланиши, юқори сифатли ойна маҳсулотларига барқарор ва тез ўсиб бораётган талабни шакллантирмоқда. Шу шароитда **Float** технологияси асосида varaқли ойна ишлаб чиқаришни ташкил этиш лойиҳаси нафақат тижорат жихатдан мақбул, балки маҳаллий саноат учун стратегик аҳамиятга эга ўсиш нуқтаси сифатида намоён бўлмоқда.

Расмий маълумотларга кўра, айна вақтда Ўзбекистонда **Float-технологияси** асосида varaқли ойна ишлаб чиқарувчи корхоналар сони — чекланган, **ички бозорнинг 85%** и эса импорт ҳисобига қопланмоқда. **2024 йил якунларига кўра**, республика ойна импорти ҳажми **198 миллион АҚШ долларини** ташкил этган. Бунёдкорлик соҳасидаги улкан лойиҳалар (ижтимоий уй-жой қурилиши, саноат объектлари, логистика марказлари) туфайли, **йиллик талаб ўсиш суръати 12–15%** атрофида бўлиб, бу ички ишлаб чиқаришни ривожлантириш учун катта имкониятлар яратиб бермоқда.

Ушбу бизнес-режа Қорақалпоғистон Республикасида, **“Нукус” эркин иқтисодий зонаси (ЭИЗ)** ҳудудида **Float** технологиясида varaқли ойна, ойнапакетлар, архитектура ва фасад ойналари ишлаб чиқаришни назарда тутувчи тўлиқ қувватли инвестицион лойиҳани асослаш мақсадида тайёрланган. Лойиҳа шиша массасини қайнатишдан тортиб, термик кесиш, қаттиқлаштириш ва тайёр маҳсулотни йиғишгача бўлган тўлиқ ишлаб чиқариш цикллари қамраб олади.

Лойиҳанинг амалга оширилиш ҳудуди — логистика ва энергетик инфрақурилишлар ҳисобга олинган ҳолда **“Нукус” ЭИЗ** ҳисобланади.

Лойиҳа қуйидаги асосий йўналишларни ўз ичига олади:

- 20 миллион АҚШ долларидан зиёд инвестиция;
- энергияни тежовчи ва экологик тоза технологияларни жорий этиш;
- 150 тадан ортиқ янги иш ўрни яратиш;
- Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон, Туркменистон ва Афғонистонга экспорт йўналишини ташкил этиш.

Лойиҳанинг ўзига хос стратегик афзалликлари қуйидагиларда намоён бўлади:

- Импорт ўрнини босиш сиёсатига мувофиқлиги;
- Ҳудудларни индустриаллаштириш дастурлари билан уйғунлиги;
- Хомашёсиз экспортни диверсификация қилиш мақсадларига тўлиқ жавоб бериши.

Қорақалпоғистонда шундай йирик **Float-корхоналарнинг мавжуд эмаслиги** ва ойна импортининг юқори харажатлари шарт-шароитларида, ушбу лойиҳа ички бозордаги мувозанатни ўзгартиришга ва **юқори қийматли локал маҳсулот** ишлаб чиқаришга хизмат қилади.

Ушбу ҳужжат “Ўзбекэкспертиза” АЖ лойиҳа офислари фаолиятини ташкил этиш бўлими методологияси асосида ишлаб чиқилган бўлиб, сармоядорлар ва потенциал ҳамкорлар билан мулоқот ҳамда ҳамкорлик учун очик **инвестицион таклиф** сифатида хизмат қилади.

**Хурмат билан,
Лойиҳа жамоаси**

1. ЛОЙИҲА БЎЙИЧА УМУМИЙ МАЪЛУМОТ

Float технологияси асосида варақли ойна ва ойнапакетлар ишлаб чиқаришни ташкил этишга қаратилган лойиҳа ташаббуси стратегик аҳамиятга эга ҳудудда амалга оширилиши режалаштирилган бўлиб, сармоя ҳажми, технологик даража ва экспорт салоҳияти бўйича белгиланган талабларга тўлиқ жавоб беради. Лойиҳа доирасида замонавий юқори ҳароратли шиша қазони, шиша тортиш, кесиш ва қайта ишлаш линияларини ўз ичига олган шишасозлик мажмуаси қурилиши кўзда тутилган. Ушбу лойиҳа чуқур локализация, импорт ўрнини босиш ва барқарор саноат ўсиш мақсадларига тўлиқ мос келади.

1.1. Лойиҳанинг номи ва географияси

Категория	Батафсил маълумот
Лойиҳа номи	Float технологияси асосида варақли ойна ва ойнапакетлар ишлаб чиқаришни ташкил этиш
Жойлашуви	Қорақалпоғистон Республикаси
Индустриал майдон	“Нукус” эркин иқтисодий зонаси
Ихтисослашув	Металлургия / шишани қайта ишлаш / қурилиш материаллари
Лойиҳа ҳолати	Янги лойиҳа, нол нуқтадан (“Greenfield”)
Ишга тушириш муддати	Қурилиш ишлари бошланганидан сўнг тахминан 12–14 ой

1.2. Лойиҳа ташаббускорлари ва ҳамкорлик тузилмаси

Категория	Батафсил маълумот
Лойиҳа ташаббускори	Хусусий инвестор / стратегик саноат ҳамкори
Бизнес-режа ишлаб чиқувчиси	“Ўзбекэкспертиза” АЖнинг лойиҳа офислари фаолиятини ташкил этиш бўлими
Давлат ҳамкорлари	Ўзбекистон Республикаси Инвестициялар, саноат ва савдо вазирлиги, Инвестицияларни жалб этиш агентлиги, Савдо-саноат палатаси, СЭЗ дирекцияси
Халқаро технологик ҳамкорлар	Float линиялари ишлаб чиқарувчи корхоналар (Хитой, Туркия, Ҳиндистон)
Ҳуқуқий шакли	Масъулияти чекланган жамият (МЧЖ)
Молиялаштириш модели	100% хусусий инвестиция / SPV / ҳамкорлик асосида қўшма молиялаштириш

1.3. Лойиҳанинг мақсад ва аҳамияти

Категория	Батафсил маълумот
Стратегик мақсад	Қорақалпоғистон ҳудудида юқори технологияли шишасозлик кластерини яратиш
Иқтисодий аҳамияти	Импорт ўрнини босиш, саноат ўсиши, валюта тежамкорлиги
Ижтимоий аҳамияти	Янги иш ўринлари яратиш (150+), кадрлар тайёрлаш
Инновацион аҳамият	Замонавий Float линиялари, автоматизация ва энергия самарадорлигини жорий этиш

Категория	Батафсил маълумот
Экспорт салоҳияти	Варақли ойна ва ойнапакетларни Марказий Осиё ва МДХ давлатларига экспорт қилиш
Инфратузилмавий таъсири	Қурилиш, мебелсозлик ва ром ишлаб чиқариш соҳаларида қўшимча ривожланишни таъминлаш

1.4. Маҳсулот ва бозорлар

Параметр	Батафсил маълумот
Асосий маҳсулот	Варақли ойна (қалинлиги 2–12 мм), ойнапакетлар, полировка, қаттиқлаштириш ва ламинация қилинган шиша
Асосий истеъмолчилар	Қурилиш компаниялари, ром ва витраж ишлаб чиқарувчилар, мебелсозлик саноати корхоналари
Ички бозор географияси	Ўзбекистоннинг барча ҳудудлари: янги турар-жойлар, саноат зоналари, давлат буюртмалари
Экспорт бозорлари	Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон, Туркменистон, Афғонистон
Реализация каналлари	Дистрибьюторлар, улгуржи харидлар, В2В шартномалар, давлат ва маҳаллий тендерлар
Сертификатлаштириш	ГОСТ, ISO, ST-1 (ЕОИИ мамлакатларига божсиз экспорт учун зарур сертификатлар)

1.5. Ҳуқуқий модель ва солиқ имтиёзлари

Параметр	Батафсил маълумот
Рўйхатдан ўтказиш шакли	МЧЖ, “Нукус” эркин иқтисодий зонаси резиденти сифатида
Ҳуқуқий асос	“Эркин иқтисодий зоналар тўғрисида”ги Қонун, ПП–60, ПКМ №969
Инвестиция ҳажми	\$20 миллиондан ортиқ (имтиёزلардан тўлиқ фойдаланиш имконини яратади)
Солиқ имтиёзлари	Фойда солиғи, мол-мулк солиғи ва ер солиғи — 0% (10 йилгача)
Божхона преференциялари	Жиҳоз ва хом ашёни импорт қилишда — 0% бож ва 0% ҚҚС
Имтиёзлар барқарорлиги	СЭЗ профилига тўлиқ мослик ва ҳисоботларни ўз вақтида тақдим этиш талаб этилади

1.6. Лойиҳа ташаббусининг стратегик ҳужжатлар ва ривожлантириш дастурларига мувофиқлиги

✦ **Изоҳ:** Қорақалпоғистон Республикасида Float технологияси асосида варақли ойна ва ойнапакетлар ишлаб чиқариш лойиҳаси Ўзбекистон Республикасининг хом ашёни чуқур қайта ишлаш, импорт ўрнини босиш, экспорт салоҳиятини ошириш ва ҳудудларни индустриаллаштиришга қаратилган иқтисодий, саноат ва инвестиция сиёсатининг устувор йўналишларига тўлиқ мос келади.

№	Стратегик ҳужжат	Лойиҳа ташаббусининг мувофиқлиги
1	“Янги Ўзбекистонни ривожлантириш стратегияси” (2022–2026 йиллар)	Худудларда юқори технологияли ишлаб чиқаришларни ташкил этиш, индустриаллашув
2	Президент фармони №УП–6312 (24.01.2022 й.)	Устувор соҳалар рўйхатига мос: қурилиш материаллари, қайта ишлаш саноати
3	Вазирлар Маҳкамасининг 969-сон қарори ва ПП–60 (12.01.2022 й.)	CAPEX ҳажми \$10 млндан ошиқ — 10 йиллик солиқ ва божхона имтиёзларини тақдим этиш асоси
4	“Ўзбекистон миллий экспорт стратегияси” (2030 йилгача)	Маҳсулот тўлиқ экспортга йўналтирилган (Марказий Осиё ва МДХ)
5	Импорт ўрнини босиш ва локализация дастури	РФ, Хитой, Туркия ва Эрондан импорт қилинаётган шишаларнинг ўрнини босади
6	Арзон уй-жойлар, таълим ва тиббиёт объектлари қурилиши бўйича давлат стратегияси	Инфратузилмавий объектлар учун варақли ойна ва ойнапакетлар зарур
7	“Яшил Ўзбекистон” дастури ва энергия самарадорлиги чоралари	Энергия тежовчи линиялар, экологик хавфсиз шиша қазони технологиялари жорий этилади

✦ Шу тариқа, лойиҳа тўлиқ норматив мувофиқликка эга бўлиб, СЭЗ ва соҳавий вазирликлар томонидан қўллаб-қувватланадиган устувор ишлаб чиқариш ташаббуслари рўйхатига киритилиши мумкин.

1.7. Лойиҳанинг асосий параметрлари ва кўлами

✦ **Изоҳ:** Лойиҳа Float технологияси асосида тўлиқ шиша ишлаб чиқариш циклини ўз ичига олади: шиша массасини қазонида қайнатишдан тортиб, резка, қаттиқлаштириш ва ойнапакет тайёрлашгача. Маҳсулот йирик қурилиш ва саноат эҳтиёжларини қондириш, шунингдек, экспортни таъминлашга мўлжалланган.

Параметр	Қиймат / Характеристика
Участка майдони (мин.)	6–8 гектар (санитария ҳудудини ҳисобга олган ҳолда)
Ишлаб чиқариш тури	Тўлиқ цикл: шиша массаси → Float линияси → резка → қаттиқлаштириш → ойнапакетлар
Ишлаб чиқариш қуввати	~600 тонна/кун = ~180 000 тонна/йил
Ойна қалинлиги	2 мм дан 12 мм гача
Ассортимент	Варақли ойна, қаттиқлаштирилган ойна, ойнапакетлар, энергия тежовчи ойна
Табиий газ истеъмоли	~25 000–30 000 м³/кун (плавильная печь)
Электр энергияси истеъмоли	~600–750 кВт (резка, қаттиқлаштириш, қадоқлаш ускуналари учун)
Иш ўринлари сони	~150–180 нафар (3 сменали иш режимида)
Қурилиш муддати	12–14 ой

Параметр	Қиймат / Характеристика
Эксплуатация режими	24/7 — узлуксиз шиша қазони цикли
Сув эҳтиёжи	~150 м³/кун (совитиш ва технологик жараёнлар учун)
Қазон хизмат муддати	8–10 йил (тухтатмасдан ишлаш режимида)

🔥 Лойиҳа юқори ҳароратли ва энергия истеъмоли юқори бўлган саноат турига киради. У ишончли магистрал газ таъминоти, трансформатор подстанцияси ва саноат сув таъминоти тизимига уланишни талаб этади.

2. СОҲАВИЙ ТАҲЛИЛ ВА ИҚТИСОДИЙ МУҲИТ

2.1. Ўзбекистонда шишасозлик соҳасининг умумий тавсифи

Ўзбекистонда шиша маҳсулотлари ишлаб чиқариш ва истеъмоли соҳаси жадал ривожланмоқда. Бу, энг аввало, урбанизация жараёнлари, янги турар-жойлар, саноат объектлари, тиббиёт ва таълим муассасалари ҳамда меҳмонхоналар қурилиши билан боғлиқ. Бироқ мамлакат ҳанузгача **варақли ва фасад шишаси бўйича импортга боғлиқ** ҳисобланади.

📊 Асосий фактлар:

- Қурилиш соҳасида шишага **йиллик эҳтиёж 200 000 тоннадан зиёд**, шундан **65% дан кўпроғи импорт орқали таъминланади**.
- Асосий етказиб берувчилар: **Россия, Эрон, Хитой, БАА**.
- Импорт шишасининг ўртача нархи: **\$250–320/тонна** (ташиш харажатларисиз).
- Маҳаллий қувватлар (масалан, “UzGlass”) **оддий варақли шишанинг 40% гинасини таъминлайди**, архитектура, энергия тежовчи ва кўп қатламли маҳсулотлар етиштириш даражаси етарли эмас.
- Мамлакатда ҳали ҳам **тўлиқ Float-линия мавжуд эмас**, бу эса стратегик захиралар ва экспорт талабларини тўлиқ қоплаш имконини чеклайди.

📈 Соҳадаги талабни шакллантирувчи асосий тенденциялар:

Тенденция	Лойиҳага таъсири
Кўп қаватли турар-жойлар қурилиши	Фасад ва энергия тежовчи шишаларга талаб ортиши
Давлат объектларини таъмирлаш ва янгилаш	Стеклопакетлар, хавфсизлик ва ёруғлик ўтказувчанлик талаблари
Хусусий уй-жой қурилиши	Ойна блоклари ва остекление учун тўғридан-тўғри эҳтиёж
Индустриал зоналар ва технопарклар	Цех ва фасадларда шишанинг кенг қўлланилиши
Ташқи савдо йўналишларига чиқиш	Тожикистон ва Афғонистондаги доимий маҳсулот танқислиги

2.2. Ички иқтисодий муҳит ва истеъмолчилар сегменти

Истеъмолчи категорияси	Асосий эҳтиёжлар
Қурилиш компаниялари	Варақли ва архитектура шишаси, ойнапакетлар
ПВХ ром ишлаб чиқарувчилар	Стандарт шиша (4–6 мм), ойнапакетлар
Мебел ва эшик устахоналари	Қаттиқлаштирилган, мат, декоратив шиша
Давлат буюртмалари	Мактаб, шифохона, амбулатория ва ижтимоий уй-жойлар учун
Хусусий сектор	Ойна маҳсулотлари — таъмирлаш, балкон, айвон, ёнғоқ остона ва бошқалар учун

2.3. Ташқи савдо салоҳияти ва экспорт йўналишлари

Давлат	Шиша импорти салоҳияти	Ўзбекистондан экспорт учун асослар
Қозоғистон	40 000+ тонна/йил (қурилиш эҳтиёжи)	Яқинлик, ягона бож иттифоқи, жанубий вилоятларда юқори танқислик
Тожикистон	20 000+ тонна/йил	Импортга тўлиқ боғлиқлик
Қирғизистон	15 000+ тонна/йил	Маҳаллий ишлаб чиқариш йўқ
Афғонистон	25 000+ тонна/йил	Барқарор талаб, тўловлар сўмда ёки натура шаклида амалга оширилиши мумкин
Туркменистон	Ташиш мураккаб, лекин имкониятли	FOB асосида етказиб бериш орқали рақобатбардошлик таъминланади

2.4. Рақобат муҳити ва импорт ўрнини босиш имкониятлари

Кўрсаткич	Қиймат / Даража
Энг йирик маҳаллий иштирокчилар	UzGlass, Samarqand Shisha, хусусий йиғув линиялари
Float-технологиядаги линиялар	✗ Мамлакатда тўлиқ циклда ишлайдиган Float-линия мавжуд эмас
Шишага импортизонлик даражаси	~65% (йиллик миқдорий кўрсаткич ~\$50–60 млн)
Импорт ўрнини босиш салоҳияти	Жуда юқори: 100 000+ тонна маҳаллий ишлаб чиқариш орқали қоплаш мумкин

✦ Хулоса:

Қорақалпоғистон Республикасида Float технологияси асосида шишасозлик корхонаси ташкил этилиши:

- мавжуд импортнинг 50% гача қисмини маҳаллий ишлаб чиқариш билан қоплаш имконини беради;
- қўшни мамлакатлар бозорларига чиқишни таъминлайди;
- мебел, фасад, ром саноати учун стратегик хомашё базасини яратади;

- Ўзбекистонни Марказий Осиёда шиша ва энергия тежовчи шиша маҳсулотлари бўйича **экспорт хаби**га айлантиради.

Сармоядор учун изох:

Давлат статистика қўмитаси, соҳавий уюшмалар ва йирик қурилиш материаллари ишлаб чиқарувчиларнинг маълумотларига кўра:

- Ўзбекистонда варақли ва техник шишага **умумий эҳтиёж 200 000 тоннадан ошади**;
- ички ишлаб чиқариш бу талабнинг **30–35% гинасини** қоплайди;
- қолган **130 000–140 000 тонна** ҳар йили импорт қилинади.

180 000 тонна/йил қувватга эга Float-корхона ишга тушса:

- 100 000 тоннадан ортиқ импорт ўрнини босишга;
- ички нархлар барқарорлигини таъминлашга;
- ҳамда Марказий Осиёда шишасозлик экспорт хабини шакллантиришга хизмат қилади.

3. ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ҚИСМИ

3.1. Ишлаб чиқариш схемаси (технологик жараён)

Ишлаб чиқариш **Float-технологияси асосида узлуксиз цикл** шаклида ташкил этилади. Бу жараён хомашё юклашдан тортиб, тайёр варақли шиша олиш ва ойнапакет йиғишгача бўлган босқичларни қамраб олади. Линия 24/7 режимда ишлайди ва **шиша қазони 8–10 йил тўхтамасдан эксплуатация қилинади**.

Асосий технологик босқичлар:

№	Босқич	Мазмуни
1	Хомашёни тайёрлаш	Кварц кум, оҳактош, доломит, натрий сульфати, алюминий оксиди аралашмаси
2	Шиша қазони (1 500–1 600°C)	Газда қиздириладиган ваннада компонентларни эритиш
3	Float-ванна	Эритилган шиша масса ёғочланган қалай ваннасида тарқатилади → варақ шакли ҳосил қилинади
4	Совитиш ва термик мустаҳкамлаш	Температурани аста-секин 500°C гача тушириш → ички кучланишларни йўқотиш
5	Кесиш	Автоматлаштирилган узунаси ва кўндаланг кесиш (харидор ўлчамлари бўйича)
6	Қаттиқлаштириш / Ламинация	Мебел, фасад ва зарбага чидамли шишалар учун қўшимча ишлов бериш
7	Ойнапакет йиғиш	2–3 варақни масофа рамкалари ва герметик билан йиғиш
8	Белгилаш ва қадоқлаш	Белгиланган маҳсулотларни қадоқлаш, палетларга жойлаш

№	Босқич	Мазмуни
9	Омборлаш ва юклаш	Кўтариш-транспорт операциялари, автотранспорт ёки контейнерларда юклаш

3.2. Ишлаб чиқариш ҳудудлари

Зона номи	Майдони (м²)	Вазифаси
Шиша қазони ва Float-бўлим	6 000	Печь, ванна, чиқариш, совитиш
Кесиш, қаттиқлаштириш, ойнапакет	3 000	Механик ишлов, фурнитура, йиғиш
Хомашё омбори	2 000	Кум, сода, доломит, оксид, флюс сақлаш
Тайёр маҳсулот омбори	2 500	Варақли шиша, ойнапакетлар, қадоқланган маҳсулотлар
Маъмурий-маиший блок	1 500	Бошқарув, кўриқлаш, санузел, кийим алмаштириш хоналари
Кириш ва логистика майдони	3 000	Юк тушириш/юбориш, манёвр майдонлари

♦ **Изоҳ:** Ишлаб чиқариш ва омбор майдонларининг умумий ҳажми **18 000–20 000 м²**. Санитария, ёнғин хавфсизлиги, логистика ва захира майдонларини инобатга олган ҳолда ер майдони камида **6–8 гектар (60 000–80 000 м²)** бўлиши зарур. Бу юқори ҳароратли саноат объектларини жойлаштириш нормаларига мос келади.

3.3. Ишлаб чиқариш кўрсаткичлари

Кўрсаткич	Қиймат / Характеристика
Ишлаб чиқариш қуввати	600 тонна/сутка ≈ 180 000 тонна/йил
Варақ ўлчамлари	1 200×1 800 мм дан 3 000×6 000 мм гача
Ойна қалинлиги	2 мм дан 12 мм гача
Ойнапакет ишлаб чиқариш	500 000 м²/йил гача (икки камерали турда)
Иш сменалари	3 смена × 8 соат, печь тўхтамасдан
Қайта ишлаш даражаси	25–30% варақ шишаси қўшимча қийматли маҳсулотга айланади
Қайта ишлатиш (шиша синовлари)	Лом ва кесимлар 90% гача шиша қазонига қайта юкланади (рекуперация)

4. ИШЛАБ ЧИҚАРИШНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ВА КАДРЛАР СИЁСАТИ

4.1. Ишлаб чиқариш жараёнини ташкил этиш

Лойиҳа узлуксиз ишловчи шиша қазони асосида 3 сменали режимида, куну-тун ишлашни назарда тутди. Ишлаб чиқариш оқими зонал тамойил асосида ташкил этилади: қозон → Float-бўлим → кесиш → қайта ишлаш → қадоқлаш → юклаш.

Сифат ва хавфсизлик назорати реал вақтда амалга оширилади, автоматлаштирилган камералар орқали: ҳарорат, босим, тортишиш ва варақ қалинлиги мунтазам кузатилади.

4.2. Корхона тузилмаси

Бўлим номи	Асосий функциялари
Ишлаб чиқариш цехи	Печь, Float-линия, кесиш, қаттиқлаштириш, қадоқлаш
Энергетика участкаси	Газ, электр ва иссиқлик таъминоти тизимларини хизмат кўрсатиш
Омбор хўжалиги	Хомашё, тайёр маҳсулот ҳисоби, логистика
Сифат назорати бўлими	Қалинлик, шакл, шикастланишни ўлчаш, нуқсонларни аниқлаш
Техник хизмат кўрсатиш бўлими	Ускуналарни созлаш, таъмирлаш, профилактика
Ойнапакет цехи	2–3 камерали ойнапакетлар тайёрлаш, фурнитура ва герметик билан йиғиш
Маъмурий-маиший бўлим	Ходимлар бошқаруви, бухгалтерия, хавфсизлик, канцелярия
Коммерция бўлими	Савдо, экспорт шартномалари, маркетинг, мижозлар билан алоқа

4.3. Штат жадвали (доимий иш ўринлари)

Ходимлар тоифаси	Сони	Изоҳ
Инженер-технологик персонал	20 нафар	Сменалар усталари, участкалар бошлиқлари
Печь ва Float-линия операторлари	36 нафар	3 смена × 12 нафар
Кесиш, қаттиқлаштириш, ламинация	18 нафар	3 смена × 6 нафар
Ойнапакет ишлаб чиқариш	15 нафар	Рамка, йиғиш, герметизация
Сифат назорати	6 нафар	3 смена × 2 нафар
Омбор хизмати	10 нафар	Юклаш, тушириш, ҳисоби, белгилаш
Энергетиклар ва газчилар	6 нафар	Электрик, иссиқлик техниги, газ хизмати
Техник хизмат	8 нафар	Механиклар, созловчилар, слесарлар
Маъмурий персонал	12 нафар	Раҳбарият, бухгалтерия, офис, қўриқлаш
Ўрдамчи ва клининг хизмати	6 нафар	Хўжалик ишлари, санитария
Жами доимий ходимлар	137 нафар	Керак бўлса — 150+ гача кенгайтириш мумкин

4.4. Кадрлар сиёсати ва ўқув тайёргарлик

- **Печь ва Float-линия операторларини** тайёрлаш жараёни ускуна етказиб берувчи билан ҳамкорликда амалга оширилади (техник назорат ва ишга тушириш мажбурий).
- 🏢 **Афзаллик** — **Қорақалпоғистон аҳолиси**, ёшлар, техник коллеж ва касб-хунар мактаблари битирувчиларига берилади.
- 🔧 **Ўқув базаси ташкил этилади**: симуляторлар, макетлар, ускуна моделлари.

- 📄 **Мажбурий аттестация:** хавфсизлик, харорат режимлари ва экологик стандартлар бўйича.

5. ИШЛАБ ЧИҚАРИШ РЕЖАСИ

5.1. Ишлаб чиқариш жараёнининг тавсифи

Ойна ишлаб чиқариш **Float технологияси** асосида ташкил этилади, 3 сменали узлуксиз режимда амалга оширилади. Барча босқичлар автоматлаштирилган назорат остида бўлади.

Асосий босқичлар:

1. Хомашёни тайёрлаш ва дозалаш
2. Шиша массасини эритиш (1 500–1 600 °С)
3. Қайноқ қалай ваннасида шишани тортиш
4. Лентани шакллантириш ва совитиш
5. Кесиш, ишлов бериш, қаттиқлаштириш
6. Ойнапакет йиғиш линияси
7. Қадоқлаш, белгилаш ва омборлаш

5.2. Режалаштирилган ишлаб чиқариш қуввати

Кўрсаткич	Қиймат
Линия ишлаб чиқариш қуввати	600 тонна/сутка
Йиллик ишлаб чиқариш ҳажми	$600 \times 300 \text{ кун} = 180\,000$ тонна/йил
Ойна қалинлиги (ўртача)	4–6 мм
Қўшимча маҳсулот	500 000 м² гача ойнапакетлар/йил
Қайта ишлаш даражаси	Варақнинг 25–30% юқори қийматли маҳсулотга қайта ишланади
Йўқотиш / шиша синовлари	<7%, шиша қазонига қайта юкланади
Линия юкланиш даражаси	100% — 3-йилдан бошлаб

5.3. Йиллик ишлаб чиқариш графиги

Реализация босқичи	1-йил	2-йил	3-йил
Лойиҳалаш ва ПСХ	Январ – Апрель	—	—
Қурилиш	Май – Октябрь	—	—
Етказиш ва монтаж	Июль – Ноябрь	—	—
Тест режими (30%)	Декабрь	—	—
Ишга тушириш (70%)	—	Январ – Июнь	—
Тўлиқ юкланиш (100%)	—	Июль – Декабрь	Бутун йил

5.4. Асосий хомашё ва материаллар

Модда / Маҳсулот	Йиллик эҳтиёж	Етказиб берувчи / Мамлакат
Кварц кум	~90 000 тонна	Ўзбекистон / Қозоғистон
Оҳактош, доломит	~35 000 тонна	Ўзбекистон
Сода (кальцийли)	~20 000 тонна	Ўзбекистон / Россиядан импорт
Натрий сульфати, оксидлар	~15 000 тонна	Туркия / Эрон / маҳаллий таъминловчилар
Аргон, фурнитура, герметик	~15 000 тўплам	Туркия / Хитой
Қадоқлаш материаллари (плёнка, палет)	~80 000 қадоқлаш бирлиги	Маҳаллий етказиб берувчилар

5.5. Энергия манбалари ва таъминот эҳтиёжлари

Электр энергияси:

Параметр	Қиймат
Истеъмол	~600–750 кВт × 24 соат × 365 кун
Йиллик сарф	≈ 5 000 000 – 6 500 000 кВт·соат
Асосий истеъмолчилар	Автоматика, кесиш, қадоқлаш, қаттиқлаштириш
Таъминот манбаси	Саноат ТП (иккинчи линия эҳтимоли мавжуд)

Газ таъминоти:

Параметр	Қиймат
Печь истеъмоли	~30 000 м³/кун × 330 кун
Йиллик ҳажм	~9 900 000 м³/йил
Мақсад	Шиша қазонида доимий ҳароратни таъминлаш
Таъминот манбаси	Қорақалпоғистон магистрал газ тармоғи

Ичимлик ва техник сув таъминоти:

Параметр	Қиймат
Суткалик эҳтиёж	~150 м³/кун
Йиллик сарф	~45 000 – 50 000 м³/йил
Мақсад	Совитиш, технологик жараёнлар ва санитария
Таъминот манбаси	Марказлашган сув тармоғи ёки саноат қудуғи

5.6. Асосий ускуналар ва техникага инвестициялар

Лойиҳа доирасида шиша қазони, Float-линия ва ойнапакетлар ишлаб чиқариш учун **тўлиқ технологик ускуналар мажмуаси** сотиб олинishi кўзда тутилган. Афзаллик — **Хитой ва Туркия ишлаб чиқарувчиларига** берилади, чунки улар нарх ва сифат нисбати ҳамда техник хизмат кўрсатиш бўйича энг самарали ечимларни таклиф этмоқда.

 Асосий ускуналар рўйхати (Float-линия + ойнапакетлар):

№	Ускуна категорияси	Вазифаси / Изох	Нархи (USD)
1	Шиша қазони (1 600°C)	Хомашёдан шиша массасини узлуксиз эритиш (8–10 йил хизмат муддати)	7 000 000
2	Float-ванна (эритилган қалай билан)	2–12 мм қалинликдаги шиша лентасини шакллантириш	2 800 000
3	Совитиш ва отжиг мўри	Шишани босимдан халос этиш учун назорат остида совитиш	1 600 000
4	Автоматик кесиш линияси	X ва Y йўналишидаги формат кесиш	700 000
5	Қаттиқлаштириш ва ламинация линияси	Фасад ва мебел ойнаси учун қўшимча ишлов	1 200 000
6	Ойнапакет йиғиш линияси	2–3 камерали ойнапакетлар тайёрлаш	850 000
7	Газ ускуналари ва фильтрация тизими	Тўпка, газ узатиш, чиқинди филтрлари ва совитиш ускуналари	650 000
8	Электр трансформатор станцияси	1 МВт гача барқарор электр таъминотини таъминлаш	600 000
9	Компрессор ва сув тозалаш тизими	Совитиш, фильтрация ва ҳаво босимини таъминлаш учун	350 000
10	Автоматизация ва назорат сенсорлари	Он-лайн мониторинг: қалинлик, ҳарорат, нуқсонлар	400 000
11	Қадоқлаш ва юк кўтариш ускуналари	Паллетайзерлар, кран-балкалар, автопогрузчиклар	450 000
12	Захира қисмлар, дастур, ишга тушириш	Дастурий таъминот, шаблонлар, 12 ойлик техник хизмат кўрсатиш	400 000

 ЖАМИ асосий технологик ускуналар бўйича: ≈ 16 000 000 АҚШ доллари

 Ускуналар 24/7 режимда узлуксиз ишлаш учун мўлжалланган. **Шиша қазонининг хизмат муддати — 10 йилгача.**

5.7. Лойиҳанинг кадрлар тузилмаси

Лойиҳа доирасида узлуксиз иш режимида фаолият юритувчи **юқори технологияли шишасозлик мажмуаси** ташкил этилади. Ишлаб чиқариш персонали **3 сменали график** асосида тўлиқ жиҳозланади. Афзаллик — Қорақалпоғистон ва яқин ҳудудлардан малакали техник кадрларни жалб этишга берилади.

 Штат тузилмаси (доимий иш ўринлари):

№	Персонал тоифаси	Сони (нафар)	Асосий вазифалар
1	Раҳбарият ва бошқарув	5	Бош директор, бош муҳандис, муовинлар, маъмурий идора
2	Печь ва Float-линия операторлари	36	3 смена × 12: юклаш, тортиш, ҳароратни назорат қилиш

№	Персонал тоифаси	Сони (нафар)	Асосий вазифалар
3	Кесиш ва қадоклаш операторлари	18	Автоматик кесиш, белгилаш, қадоклаш
4	Ойнапакет цехи	15	Ойнапакет йиғиш, фурнитура, герметиклаш
5	Инженерлар ва созловчилар	12	Механиклар, электриклар, автоматика, IT-инженерлар
6	Энергетиклар ва газчилар	8	ГРП, компрессорлар, газ таъминоти ва трансформатор пунктлари хизмати
7	Сифат назорати	6	Қалинлик, геометрия, нуқсонлар, визуал ва машин назорати
8	Омбор ва логистика	10	Ҳисоб, юклаш/тушириш, хомашё ва тайёр маҳсулотни бошқариш
9	Қўриқлаш ва хавфсизлик	6	КПП, ёнғин хавфсизлиги, иш тартиби
10	Тозалаш, клининг, ёрдамчи хизмат	6	Ишлаб чиқариш майдонларини тозалаш ва техник хизмат
11	Молия-маъмурият бўлими	12	Бухгалтерия, HR, IT, ҳуқуқшунос, таъминлаш

 ЖАМИ доимий иш ўринлари: 134–140 нафар

 Қўшимча маълумот:

- Линияни ишга тушириш даврида **10 нафарча вақтинча мутахассис** (жумладан, хорижий техник экспертлар) жалб этилади.
- Ойнапакетлар учун иккинчи линия қўшилганда ва омборлар кенгайтирилганда, штат **180 нафаргача оширилиши мумкин**.

6. КАПИТАЛ ИНВЕСТИЦИЯЛАРИ (CAPEX)

Ушбу бўлим **Float-технологияси асосидаги шишасозлик мажмуасини ишга тушириш учун талаб этиладиган капитал сарфлар тузилмасини** тўлиқ акс эттиради. Барча ҳисоб-китоблар олдинги бўлимлар билан (5.6 ва 5.7) мувофиқлаштирилган ва умумий инвестиция ҳажми **\$20 млндан ортиқ** эканлигини тасдиқлайди. Бу, ўз навбатида, **СЭЗ доирасида 10 йиллик солиқ ва божхона имтиёзларини олиш ҳуқуқини** таъминлайди.

 Капитал харажатлар тузилмаси (CAPEX)

№	Харажат категорияси	Тафсилотлар	Баҳоланган сумма (USD)
1	Технологик ускуналар	Float-линия, шиша қазони, кесиш, қаттиқлаштириш, ойнапакет ускуналари (5.6–б. қаранг)	16 000 000
2	Қурилиш-монтаж ишлари (ҚМИ)	Цех биноси, шиша қазонига фундамент, том, конструкциялар	2 800 000

№	Харажат категорияси	Тафсилотлар	Баҳоланган сумма (USD)
3	Инженер коммуникациялари	Электр, газ, сув, вентиляция, канализация, ёритиш тизимлари	700 000
4	Омбор ва логистика худудлари	Площадкалар, соябонлар, кириш йўллари, юк тушириш терминаллари	450 000
5	Маъмурий-маиший инфратузилма	АБК, санитария, қўриқлаш, дам олиш ва овқатланиш хоналари	300 000
6	АТИ ва автоматлаштириш	Дастурий таъминот, камералар, серверлар, ERP тизими	250 000
7	Ишга тушириш ва сертификатлаш	Монтаж, техник назорат, ишга тушириш, ёнғин ва саноат хавфсизлиги	400 000
8	Захира қисмлар ва асбоб-ускуналар	ZIP комплектлар, қўшимча жиҳоз ва ишлаб чиқариш воситалари	200 000
9	Ноқонуний харажатлар резерви	~5% захира (курс ўзгариши, логистика, божхона, суғурта)	1 000 000

💰 **ЖАМИ капитал сарфлар: ≈ 22 100 000 АҚШ доллари**

📌 **Изоҳлар:**

- Барча харажатлар **бизнес-режалаштириш босқичи учун тахминий ҳисоб-китоблар** асосида берилган.
- Ускуна нархлари **етказиб берувчи томонидан тақдим этиладиган LOI ёки Commercial Offer** орқали тасдиқланиши мумкин.
- Смета аналогик лойиҳалар асосида (Хитой, Туркия, Қозоғистон) ишлаб чиқилган.

7. ОПЕРАЦИОН ХАРАЖАТЛАР (ОРЕХ)

Операцион харажатлар ишлаб чиқариш мажмуаси **тўлиқ қувват билан юкланган (180 000 т/йил)** ҳолатдаги йиллик харажатларни акс эттиради. Барча кўрсаткичлар 2025 йил учун **амалий тарифлар, иш ҳақи, солиқлар ва хомашё нархлари** ҳисобга олинган ҳолда тузилган.

📊 **Йиллик операцион харажатлар тузилмаси (3-йилдан бошлаб):**

№	Харажат категорияси	Ҳисоблаш асоси	Йиллик сумма (USD)
1	Меҳнатга ҳақ тўлаш фонди (солиқлар билан)	$140 \times \$500 \times 12 \times 1.2$ (20% солиқ)	1 008 000
2	Хомашё (кум, сода, доломит)	$160\,000 \text{ т} \times \$70/\text{т}$	11 200 000
3	Газ таъминоти	$9\,900\,000 \text{ м}^3 \times \$0.07/\text{м}^3$	693 000
4	Электр энергияси	$6\,000\,000 \text{ кВт} \cdot \text{соат} \times \$0.07/\text{кВт} \cdot \text{соат}$	420 000
5	Техник хизмат	Қисмлар, тозалаш, шихта, лампа, лента	300 000
6	Қадоқлаш ва белгилаш	$160\,000 \text{ т} \times \2.5	400 000

№	Харажат категорияси	Ҳисоблаш асоси	Йиллик сумма (USD)
7	Логистика ва транспорт	Ички ва экспорт ташиш $\approx \$2.5/\text{т}$	450 000
8	Сув, санитария, маиший эҳтиёжлар	$50\,000\text{ м}^3 \times \$0.5 + \text{қўшимча харажатлар}$	50 000
9	Офис-маъмурий харажатлар	IT, алоқа, интернет, канцелярия	30 000
10	Реклама, маркетинг, кўргазмалар	Каталоглар, тарғиб, B2B тадбирлари	30 000
11	Солиқлар (ЕСН, лицензия, суғурта)	Фақат мажбурий минимал тўловлар (имтиёзлар ҳисобга олинган)	30 000

💰 **ЖАМИ ЙИЛЛИК OPEX: $\approx 14\,611\,000$ АҚШ доллари**

- 🔴 **Изоҳ:** Харажатлар учинчи йилда тўлиқ юкланиш ҳолатида ҳисобланган. 1–2-йилларда операция харажатлари қуйидагича прогноз қилинади:

Йил	Юкланиш коэффициенти	Прогноз OPEX (USD)
1-йил	~30%	~4 380 000
2-йил	~70%	~10 200 000
3-йил	100%	~14 600 000

8. МОЛИЯВИЙ КЎРСАТКИЧЛАР ВА ЛОЙИХАНИНГ РЕНТАБЕЛЛИГИ

Барча ҳисоб-китоблар қуйидаги асосий параметрларга таянади:

- Ишлаб чиқариш қуввати — 180 000 тонна / йил
- Тўлиқ юкланиш — 3-йилдан бошлаб
- OPEX (йиллик операцион харажатлар) — $\approx 14,61$ млн АҚШ доллари
- CAPEX (капитал сарфлари) — 22,1 млн АҚШ доллари
- Ойна сотишнинг оптов нархи — \$150/тонна (консерватив баҳолашда)

8.1. Моделнинг асосий параметрлари

Кўрсаткич	Қиймат
Йиллик ишлаб чиқариш ҳажми	180 000 тонна
Оптов реализация нархи	\$150 / тонна
Йиллик даромад (100% юкланишда)	\$27 000 000
Йиллик операция харажатлари	\$14 611 000
Бошланғич инвестиция (CAPEX)	\$22 100 000
Таҳлил даври	6 йил
Солиқ ставкаси	0% (СЭЗ имтиёзлари 10 йилга)

8.2. Нақд пул оқими прогнози (Cash Flow)

Йил	Даромад (\$)	OPEX (\$)	EBITDA (\$)	Амортизация (\$)	Софф даромад (\$)	Жамғарма оқими (\$)
1	8 100 000	4 380 000	3 720 000	2 210 000	1 510 000	–20 590 000
2	18 900 000	10 227 700	8 672 300	2 210 000	6 462 300	–14 127 700
3	27 000 000	14 611 000	12 389 000	2 210 000	10 179 000	–3 948 700
4	27 000 000	14 611 000	12 389 000	2 210 000	10 179 000	6 230 300
5	27 000 000	14 611 000	12 389 000	2 210 000	10 179 000	16 409 300
6	27 000 000	14 611 000	12 389 000	2 210 000	10 179 000	26 588 300

8.3. Лойиҳа самарадорлиги кўрсаткичлари

Кўрсаткич	Қиймат
Тўлиқ ўзини қоплаш муддати (Payback)	~4.4 йил
Ички фоиз нормаси (IRR)	~21–23%
Soғ ҳозирги қиймат (NPV)	~\$5 800 000 (@10%)
Инвестиция рентабеллиги (ROI, 6 йилда)	~46%
Талаб қилинадиган ишлаб чиқариш ҳажми (BEP, тонна)	~97 400 тонна/йил (~54%)
Талаб қилинадиган реализация (BEP, \$)	~\$14 610 000

✦ **Хулоса:** Лойиҳа молиявий жиҳатдан барқарор ва инвестициявий жиҳатдан жозибали ҳисобланади. 3-йилдан тўлиқ иш юкланишига эришилганда:

- Операция фойдаси юқори даражага етади
- Инвестициялар қайтиши — **5 йилдан кам вақтда**
- Рентабеллик даражаси — **45% дан ортиқ**
- Cash Flow ижобий, хатарлар паст, узоқ муддатли устуворлик сақланади

9. ВАЗИРЛАНГАН SWOT-ТАҲЛИЛ (СААЕ МЕТОДИКАСИ)

Ушбу таҳлил **СААЕ методикаси** асосида тузилган бўлиб, ҳар бир фактор учун қуйидаги тартибда баҳолаш киритилади:

- **Оғирлик (W)** — факторнинг аҳамият даражаси (0.01–0.30)
- **Баҳо (S)** — факторнинг ифода даражаси (1–5)
- **Якун** = $W \times S$ — факторнинг лойиҳадаги аниқ салмоғи

 Лойиҳа бўйича вазирланган SWOT-таҳлил (жадвал):

Категория	Фактор	Оғирлик (W)	Баҳо (S)	Йиқиндиси (W×S)
Кучли томонлар (S)	Худуддаги ягона Float-лойиҳа	0.25	5	1.25
	Ички бозорда юқори талаб ва импорт ўрнини босиш	0.20	5	1.00
	СЭЗ имтиёзлари (10 йил солиқ ва божлардан озодлик)	0.10	5	0.50
	Чуқур қайта ишлаш ва ойнаpaketлар ишлаб чиқариш	0.10	4	0.40
Заиф томонлар (W)	Энергия танқислиги ва газга боғлиқлик	0.08	3	0.24
	Малакали кадрларга юқори талаб	0.05	3	0.15
Имкониятлар (O)	МДХ ва М.Осиёга экспорт (яхши логистика географияси)	0.10	5	0.50
	Ички қурилиш бозори ва давлат лойиҳалари ўсиши	0.07	5	0.35
Хавфлар (T)	Газ ва хомашё нархининг ўзгариши	0.03	3	0.09
	Импорт демпинги ва рақобат	0.02	2	0.04
	Экспорт логистикасини чекловчи ташқи омиллар	0.02	2	0.04
ЖАМИ	—	1.00	—	4.56

 Натижани талқин этиш (интерпретация):

Яқун суммаси ($\sum W \times S$)	Инвестициявий жозибadorлик даражаси
4.0 – 5.0	Юқори даражада (лойиҳа устувор деб ҳисобланади)
3.0 – 3.9	Ўртача даражада (таҳлилга мослаштирилган хавфлар мавжуд)
2.0 – 2.9	Паст даражада (жуда кўп тўсиқлар ва тижорат хатарлари)
< 2.0	Танқидий даража (лойиҳа амалга ошиши шубҳали)

☒ **Хулоса:** SWOT-таҳлил натижаларига кўра, лойиҳа **4.56** балл йиғди. Бу унинг **юқори инвестициявий жозибadorликка, ташқи хавфларга бардошлиликка ва ички ресурслар мувозанатлигига** эга эканини тасдиқлайди.

Лойиҳанинг кучли томонлари (инфратузилмавий эксклюзивлик, бозор, СЭЗ имтиёзлари, экспорт салоҳияти) **технологик ва ресурс асосидаги хавфларни сезиларли даражада нейтраллаштиради.**

10. ХУЛОСА, ИНВЕСТИЦИЯВИЙ НАТИЖА ВА ТАВСИЯЛАР

10.1. Лойиҳа бўйича умумий хулоса

Қорақалпоғистон Республикаси ҳудудида жойлашган ****«Нукус» эркин иқтисодий зонаси (ЭИЗ)****да варақли ойна ва ойнапакетлар ишлаб чиқариш бўйича ушбу лойиҳа — **Float-технологиясига** асосланган, **стратегик, юқори қувватли, капиталталаб ва юқори рентабелликка эга саноат ташаббуси** ҳисобланади.

Лойиҳа **импорт ўрнини босиш, технологик локализация, экспорт салоҳиятини ривожлантириш** каби устувор мақсадларга жавоб беради. 3-йилдан тўлиқ иш юкланишига етилади ва барқарор нақд пул оқимини таъминлайди.

10.2. Молиявий асосий кўрсаткичлар

Кўрсаткич	Қиймат
Капитал сарфлари (CAPEX)	\$22 100 000
Йиллик тушум (100% юкланишда)	\$27 000 000
Йиллик операция харажатлари (OPEX)	\$14 611 000
EBITDA	\$12 389 000
Софф фойда (3-йилдан)	\$10 179 000
Ўзини қоплаш муддати	4,4 йил
Ички фоиз нормаси (IRR)	21–23%
Sof ҳозирги қиймат (NPV, @10%)	~\$5 800 000

10.3. Солиқ режими ва ҳуқуқий асос

Лойиҳа **«Нукус» эркин иқтисодий зонаси (ЭИЗ)** резиденти сифатида амалга оширилади. Инвестиция ҳажми \$10 млн дан ортиқ бўлгани учун, лойиҳага **Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 12 январдаги 969-сонли қарори** ва **Президентнинг ПҚ–60-сонли қарори** асосида қуйидаги имтиёзлар берилади:

- Фойда солиғи, мол-мулк ва ер солиғи — **0% (10 йилгача)**
- Жихозлар, хомашё ва бутловчи қисмлар импорти — **0% божхона божии ва 0% кўшилган қиймат солиғи (КҚС)**
- Экспортга йўналтирилган лойиҳа сифатида **тезкор рўйхатдан ўтиш имкони**

📌 **Эслатма:** солиқ ва божхона имтиёзлари **фақат CAPEX (капитал инвестициялар)** асосида ҳисобланади. OPEX — ҳисобга киритилмайди.

10.4. Сармоядор учун тавсиялар

Йўналиш	Тавсия
Молиялаштириш модели	100% хусусий сармоя / лойиҳа молияси / ҳамкор инвесторлар
Реализация формати	1 босқич: Float-линия, 2 босқич: ойнапакетлар бўйича қувватни кенгайтириш
Сотув каналлари	B2B шартномалар, тендерлар, дистрибуция, экспорт

Йўналиш	Тавсия
Ҳуқуқий шакл	МЧЖ – «Нукус» эркин иқтисодий зонаси (ЭИЗ) резиденти
Масштаблаштириш салоҳияти	250 000 т/йил гача, иккинчи печь, энергия тежовчи сегментга кенг чиқиш
Асосий бозорлар	Ички (қурилиш, саноат) + ташқи (Қозоғистон, Тожикистон, Афғонистон)

10.5. Яқуний ҳулоса

Лойиҳа молиявий жиҳатдан барқарор, экспортга йўналтирилган, саноат инфратузилмаси, иш ўринлари ва технология трансферини таъминлайди.

Ушбу лойиҳа Ўзбекистон Республикаси ҳукуматининг индустриал ривожланиш, локаллаштириш ва экспортни кенгайтириш бўйича давлат сиёсатини амалга оширишда муҳим аҳамиятга эга.

■ Бизнес-режа «Нукус» эркин иқтисодий зонаси дирекциясига тақдим этиш, сармоядорлар билан музокаралар ўтказиш ва расмий молиявий институтлардан маблағ жалб қилиш учун тўлиқ яроқли ҳужжат ҳисобланади.